

Απαγόρευση της χρήσης λευκού αμιάντου στις Ηνωμένες Πολιτείες

Ο αμιάντος είναι μια ομάδα φυσικών ορυκτών του πυριτίου που χαρακτηρίζεται από αντοχή στη θερμότητα και τη φωτιά και είχε χρησιμοποιηθεί εκτενώς στον κατασκευαστικό κλάδο και τη χημική βιομηχανία. Ο αμιάντος είναι όμως αναγνωρισμένο καρκινογόνο για τον άνθρωπο και η εισπνοή ινών αμιάντου έχει συνδεθεί με την εμφάνιση χρόνιας πνευμονικής νόσου (αμιάντωση), μεσοθηλιώματος υπεζωκότα, καρκίνου του πνεύμονα και καρκίνου του λάρυγγα. Για το λόγο αυτό στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απαγορευθεί η χρήση των περισσότερων μορφών αμιάντου ήδη από το 1999 και από το 2005 η απαγόρευση έγινε ολοκληρωτική καθώς συμπεριέλαβε και προϊόντα του λευκού (χρυσότιλου) αμιάντου που ως τότε θεωρούνταν αναντικατάστατα και παρέμεναν σε χρήση.

Οι Καθηγητές της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Μιχάλης Λιόντος** (Επίκουρος Καθηγητής Θεραπευτικής-Ογκολογίας) και **Θάνος Δημόπουλος** (Καθηγητής Θεραπευτικής-Αιματολογίας-Ογκολογίας και Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα κυριότερα δεδομένα για το σημαντικό αυτό θέμα δημόσιας υγείας. Η απαγόρευση του αμιάντου είναι επί του παρόντος σε ισχύ σε 70 χώρες στον κόσμο. Στις Ηνωμένες Πολιτείες όμως επιτρέπεται ακόμη η χρήση του λευκού αμιάντου που βρίσκει εφαρμογή ως συστατικό κατασκευαστικών υλικών για κατοικίες, στη βιομηχανία κατασκευής αυτοκινήτου και στη χημική βιομηχανία για την παραγωγή χλωρίου. Υπολογίζεται ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες περίπου 40.000 θάνατοι οφείλονται στη χρήση αμιάντου. Στο πλαίσιο αυτά η Επιτροπή Περιβαλλοντικής Προστασίας της ομοσπονδιακής κυβέρνησης των ΗΠΑ προτείνει την πλήρη απαγόρευση της χρήση λευκού αμιάντου αλλά και της παραγωγής, επεξεργασίας και διακίνησης προϊόντων αυτού.

Οι υπεύθυνοι προγραμμάτων δημόσιας υγείας συμφωνούν ότι πρόκειται για ένα καθοριστικό βήμα που θα μειώσει την έκθεση επαγγελματιών διαφόρων κατηγοριών στο συγκεκριμένο καρκινογόνο. Σε όλες τις χώρες που εφαρμόστηκε η απαγόρευση του αμιάντου παρατηρήθηκε μείωση της επίπτωσης και της θνητότητας από τα σχετιζόμενα νοσήματα όπως το μεσοθηλιώμα. Θα πρέπει βέβαια να τονιστεί ότι οι επιπτώσεις από την έκθεση στον αμιάντο εκδηλώνονται μετά από αρκετές δεκαετίες. Έτσι και στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρά την ισχύουσα απαγόρευση, περίπου 30.000 θάνατοι ετησίως αποδίδονται ακόμη στον αμιάντο. Τον μεγαλύτερο κίνδυνο έκθεσης στον αμιάντο διατρέχουν οι πυροσβέστες και οι εργάτες συντήρησης κτηρίων που απασχολούνται σε παλαιά κτήρια που είναι κατασκευασμένα με υλικά που περιέχουν αμιάντο.

Τα οφέλη της απαγόρευσης είναι πολλαπλά. Πέραν της προστασίας της δημόσιας υγείας από την κατάργηση χρήσης ενός γνωστού καρκινογόνου, αναμένεται να μειωθεί η ατμοσφαιρική ρύπανση καθώς θα ελαττωθεί η αποβολή αιθάλης και οξειδίων του αζώτου στην ατμόσφαιρα. Αντίστοιχα υπολογίζεται ότι θα μειωθεί και η κατανάλωση ενέργειας από αυτές τις ιδιαίτερα ενεργοβόρες βιομηχανίες. Το

κόστος για την υιοθέτηση νέων ενεργειακά αποδοτικών και φιλικών στο περιβάλλον τεχνολογιών από τις βιομηχανίες που χρησιμοποιούν αμιάντο, υπολογίζεται σε περίπου 2 δισεκατομμύρια δολάρια.

Δεν είναι βέβαια η πρώτη φορά που έχει γίνει προσπάθεια να απαγορευθεί η χρήση αμιάντου στις ΗΠΑ. Το 1989 ψηφίστηκε η πρώτη νομοθετική πράξη που απαγόρευε πλήρως τη χρήση αμιάντου, αλλά η εφαρμογή του νόμου ανατράπηκε με δικαστική απόφαση και ίσχυσε μερικώς μόνο περιορισμός στη χρήση του αμιάντου. Επίσης, η προσπάθεια απαγόρευσης έχει οδηγήσει σε αντιδράσεις από την πλευρά της βιομηχανίας που υποστηρίζει ότι μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο η παροχή πόσιμου νερού λόγω έλλειψης χλωρίου που παράγεται από βιομηχανίες αμιάντου.

Σε κάθε περίπτωση, η πλήρης απαγόρευση χρήσης αμιάντου και στις ΗΠΑ θα είναι ένα σημαντικό βήμα για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Ο αμιάντος βέβαια συνεχίζει να χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες του κόσμου και θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και σε άλλες περιοχές του πλανήτη που θα οδηγήσουν σε πλήρη απαγόρευση αυτής της καρκινογόνου ουσίας.